

Policratici Contenta

Johannes <von Salisbury, Bischof>

Parrhisius, 1513

Ca. i. Q[uod] gnatonica subest trasoniane: & de septe[m] p[ri]ncipalib[us]
vitiis & sequela eor[um] s[ecundu]m gregoriu[m]. & inanis gl[ori]a nobilem
ortum habet.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70332)

dispendiū sustinere. Nemo autē est qui salutē vitiis nesciat ipedi
ri: eaq; ex amore pximorū notari ad fugā publice interest. Vita
siquidē humana quouis freto pcellosior est: nec possūt deuita
ri crimina nisi suis denuncientur iudiciis. Ad hanc ꝛo operam
publice vtilitatis & tue iussionis stimulis vrgeor: licet in me ni
hil agnoscam: qđ attentionē puocet auditorū / hō vndiq; imuni
tus & imminutus: & cui nec vita ad conscientiā: nec ad doctri
nam sciētia: nec opera suppetūt ad exemplū. Vñ in me a pluri
bus conclamat vt taceā dicentib; qđ nec etiā ꝛtutē speciosa laus
est in ore peccator. Hoc hi soli faciunt quibus vitia placent / cur
rētes in mortē nemine reuocante / aut qui saluātur inuiti. Nam
quibus bona placent nō a quo sed qđ dicatur attendūt: & ex cau
sis dicendi dicta pensantes: gratū habent / quicqđ vndecumq; eli
citū ꝛficat ad ꝛtutem. Nō ergo quis sed qđ / qua ve de causa scri
bam diligēs lector attēdat / & vbi male dicta inuenerit sincerus
iudex: & nec inuidie: nec odii: nec alterius affectionis motu cō
cussus / testimoniū de malo ꝓhibeat: & vbi bene dixerō non me
cedat. Mihi tñ ꝓ minimo est: si innocentie mee gratis detrahi
tur a peruersis / quos emendari vellem si me tamen benignita
tis tue fauor exceperit. Quicquid autem a ꝓntib; patiar: spero
auctore deo & charitate qua vrgeor ad scribendū mihi prestan
te fiduciam qđ labori meo gratia non deerit posterorū. Odio si
dem vel amore in partem alterutram ꝓntium pluriūq; indicia
prolabunt. Nihil equidē presenti opi ex ꝓposito inferes qđ non
sit ratione vel precedentiū auctoritate scriptorū subnixū. In qb;
tñ quid sequendū sit lectoris relinquit arbitrio: vt ꝓcul a nomie
meo faciam vitiū: & notā mētiendi. Sed hec hacten;. Nūc tran
seamus in epicureorū castra: & quod ibi ꝓcerto fuerit explora
tum: in medium proferatur. Nam ad eorū sectam pertinere no
scunt indubitanter qđ in oibus proprie seruiūt voluntati.

¶ Incipit liber. VIII.

¶ Qđ gnatonica subest traioniane: & de septē ꝓncipalib; vitiis
& seq̄la eorū fm gregoriū: & qđ ianis glia nobile ortū hz. Cap. I.

N tota ergo epicureorū familia isignis est tra
lo: & licet nō exierit primus: aut oim primus
habendus est: aut non minim; inter primos.
Ei nāq; licet ineptus sit / tota gnatoniorū fa
ctio famulatur. Et forte comic; gnatonē ideo
introduxit seruū militis gloriosi: vt elegan
ter inuiceret / qm̄ & in vita hominū: & in asser

Polícráticide Curialíũ nugis.

tionē morum gnatonica subest trasoniane. Altera tamen pen-
det ex altera adeo quidem vt inuicē sine se esse non possint. Nā
& gnatonis opera inutilis est/si non sit miles glorios⁹. Et forte
trasonis arrogantia conquiescet si nō eam fallacia gnatonis ex-
ceperit. Comici forte cōtēnis eunuchū: sed in eunucho fere om-
nium vitam expressit. Et eo quidem liberius & elegantius om-
nes arguit quo cautius fictitio argumento sine lesione persona-
rum vitia denudauit. Si nobiliorem queris auctorē multi proce-
dent xenodoxie repressores. Est autē xenodoxia vt patrib⁹ pla-
cuit glia inanis que mentem inflat: & aures: & nihil aliud emo-
limenti de soliditate virtutis mortalibus affert. Cū autem sup-
bia sit totius peccati iūitium. Hanc de se primā sobolem gignit.

*Xenodoxie et
inanis glorie
diffinitio.*

*Lib. xxxj. mo-
ralium beati
gregorij.*

*Quae a superbia
deriuatur oia
vitia.
Septē mortā-
lia que sint.*

*Quae vitia pti-
cularia oriunt⁹
ex inani glia.
Quae vitia pti-
cularia oriunt⁹
ex inuidia.
Quae ex ira.
Quae ex tristi-
tia oriunt⁹.
Quae ex avari-
tia oriunt⁹.
Quae vitia pti-
cularia oriunt⁹ ex
vētris iēluuie
Quae ex luxu-
ria oriunt⁹ vitia
vitia pncipa-*

Ab hac enim virulenta radice superbie septem pncipalia vitia
oriuntur: que quidē pncipalia dicunt respectu minorū que ex his
velut hydre capitibus multipliciter pullulant. Quorum vt no-
mina & figure fidelī⁹ teneant⁹ /qualiter hanc pestiferā arborem
beatissimus papa gregorius /depingit in moralib⁹ si vacat pau-
lisper attende. Primos ergo ramos huius plante sic distinguit:
vt sit primus inanis gloria. Scds inuidia. Tertius ira. Quartus
tristitia. Quintus auaritia. Sextus ventris iēluuies. Septim⁹
luxuria. Vnde & saluator /quia nos his superbie vitiiis captiuos
doluit: ad spirituale liberationis preliū septiformis grē spū ple-
nus venit. Cū vero vitiorū quinque sint spiritualia duo carnalia:
vnūquodq; eorū tanta sibi cognatione iungitur: vt non nisi de alte-
ro alterū generetur. Habentq; rami singuli de se ramusculos p-
cedentes: tanta quidem amplitudine dilatatos vt mundū fere
totū in maligno positū pene operiant. Nam & de inani glia /in-
obediētia: iactantia: hypocrisis: contentiones: pertinacie: discor-
die: & nouitatū presumptiōes oriuntur. De inuidia odiū: susur-
ratio: detractio exultatio in aduersis pximi: afflictio autē in ppe-
ris nascitur. De ira rixe / tumor mentis / contumelie: clamor / in-
dignatio: blasphemie pferuntur. De tristitia / malicia: rancor: pu-
sillanimitas: desperatio: torpor circa pcepta: vagatio mentis ex-
tra illicita prodeunt. De auaritia proditio: fraus: fallacia: piuria:
inquietudo: violētie: & contra miam obdurations cordis egre-
diuntur. De ventris iēluuie / inepta letitia: scurrilitas: immun-
dicia: multiloquia: hebetudo sensuum circa intelligentiam pro-
pagantur. De luxuria: cecitas mentis: inconsideratio: inconstā-
tia: precipitatio: amor sui: odiū dei: affectus pntis seculi: horror
aut vel desperatio futuri generatur. Sed quō / ab inuicē pncipa-

lia prodeat/idē doctor exponit. Prima nāq; supbie soboles: dū oppressam mentē corruperit: mox inuidiā gignit. quia nimirum dū vani nominis potentiā appetit: ne quis alijs adipisci valeat hanc itabescit. Inuidia quoq; iram generat: quia quāto interno liuoris vulnere animus sauciatur/tāto etiā mansuetudo tranquillitatis amittit. Et quia quasi dolēs mēbrū tangit: idcirco opposite actionis manus velut grauius pressa sentitur. Ex ira quoq; tristitia oritur: quia turbata mens quo inordinate se cōcutit: eo ad dicendū mala confugit. Et cū dulcedinē tranquillitatis amiserit nil hāc nisi ex perturbatione subsequēs meror pascit. Tristitia quoq; ad auaritiā diriuatur/quia dñi confusum cor bonū letitiae in semetipō intus amiserit/vñ consolari debeat foris querit: & tanto magis exteriora bona adipisci desiderat quāto gaudium nō habet ad qd intrinsec⁹ recurrat. Et quidē singula eorū sue pniciei afferunt fruct⁹/cū inanis glia deū: inuidia proximū/ira auferrat & semetipm. Tristitia solatii fit ignara. Auaritia dū per exteriora vagat: edacitatis sue macerat ieiunio. Vt vero maciei sue indigentia expleat/plabitur ad duo carnis vitia que sequuntur. In quibus liquet qd de vētris ingluuie luxuria nascitur: dum in ipa distributione mēbrorū ventri genitalia videant esse subnixa. Vñ dū vnū inordinate reficitur/aliud proculdubio ad contumelias excitatur. Hec quidem Gregorius/immo per gregoriū spiritus sanctus. Ex quo constat ei qui ad salutem tendit primā superbie sobolem extinguendam: qui si paulisper succreuerit oīm vitiorū fructes de se vt p̄dictū est gignit. Nā & si sit apd aliquem quandoq; precipua nequaq; possibile est vt sit sola. Si enim quempiam inanis gloria stimulat: necesse est vt p̄ abrupta vitiorū preceps ruat. Hoc est autē qd nobile censet vitium adeoq; humane fragilitatis demulcet ingeniū: vt vix sit vel a preclaris mentib⁹ alienū: nā & ortū nobilem habet: suiq; dispendii p̄cessum nescit anteq̄ a fastigio corruat quod optauit. Nā & de se uicem vitia oriuntur: at inanis gloria etiam in virtute originis sue figit radicem. In quo enim quisq; pre ceteris pollet: in eo nisi assit moderatrix gratia facilius intumescit.

¶ Q̄ rar⁹ ē p̄ceptor glie. & de trib⁹ loc⁹ (a qb⁹ laudē matia trahit & q̄ sit laus n̄a q̄ p̄fecta: q̄ neutra: & de moderatiōe largitionū.

Max tñ est q̄ uanē glie nō insistat: & eā q̄ ab hoib⁹ (Ca. II) est laudē nō q̄rat. Ad hāc alii virtute: alii virtutē (imagine: alii fortune aut nature bñficio proficiunt. Ex his enī trib⁹ locis placuit oratoribus laudis esse materia.

lia quō ad iuicē successiue procedant.

Inanis glorie ortus.